

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Institutionen för Biovetenskap

TENTAMEN

Kurs Kemi 1, behörighetsgivande kurs

Examinationsmoment Salstentamen

Kurskod

Högskolepoäng för examinationsmomentet 6

Datum 2024-05-17

Tentamenstid 8.15-12.30

Ansvarig lärare Patric Nilsson/Magnus Fagerlind

Berörda lärare

Hjälpmaterial/bilagor Valfri miniräknare

Övrigt

Anvisningar	☐ Ta nytt blad för varje lärare
	☐ Ta nytt blad för varje ny fråga
	☒ Skriv endast på en sida av papperet.
	☒ Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
	☒ Numrera lösläden löpande.
	☒ Använd inte röd penna.
	☒ Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Poänggränser U < 36 <= G < 48 <=VG

Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till!

Antal sidor totalt

1. Svara på följande frågor genom att ange det korrekta svaret, inklusive enhet vid storheter, i tabellen ned.

Fråga	Svar	Poäng
a) Är silverkloird lösligt i vatten?		1p
b) Vad kallas grundämnena med beteckningarna F, Cl, Br, I, och At med ett gemensamt namn		1p
c) Atomslaget X har en kärna som består av 10 protoner och 11 neutroner: atomslaget Y har 10 protoner och 12 neutroner i kärnan. Är X och Y isotoper av samma grundämne?		1p
d) Vilken eller vilka av följande molekyler är dipoler? a) Br_2 b) N_2 c) Cl_2 d) O_2 e) N_2		1p
e) Kan en kolatom binda fyra väteatomer?		1p
f) Beräkna massan av 2,40 millimol NaOH		1p
g) Beräkna massan av svavel i 0,3760 g Bariumsulfat		1p
h) Vilken "egenskap" ökar inte för grundämnena i en grupp när du går nedåt i gruppen A) Atomnummer B) Atommassan C) Antal neutroner D) Antal elektroner i det yttersta skalet E) Antal elektron skal som normalt innehåller elektroner		1p
i) Vid ett experiment upphettades 1,50 g kristalliserat kopparsulfat, $\text{CuSO}_4 \times 5\text{H}_2\text{O}$ tills allt kristallvatten hade bildat vattenånga. Beräkna massan för det vattenfria kopparsulfatet som var kvar		1p
j) Du har tre portioner av tre olika ämnen. Portion A innehåller 225 g koppar. Portion B innehåller 4,00 mol zinkatomer och Portion C innehåller $1,20 \times 10^{23}$ silveratomer. Vilken av portionerna har störst massa?		1p
k) Beräkna pH i 0,01 mol/dm ³ HCl		1p
l) Vilket samband råder mellan $[\text{H}_3\text{O}^+]$ och $[\text{OH}^-]$ i en basisk lösning?		1p
m) Vilket tecken har ΔH i endoterm reaktioner		1p

2. Namnge följande jonföreningar (2p)

a)	FeCl ₃	
b)	Na ₂ SO ₄	

Namnge följande föreningar av icke-metaller (2p)

c)	N ₂ O	
d)	N ₂ O ₃	

3. Förklara skillnaden mellan en kvantitativ- och en kvalitativanalys (2p)

4. Aluminium i fast form reagerar med klorgas, då bildas aluminiumklorid

a) Skriv formeln (balanserad) för reaktionen (2p)

b) Beräkna/visa hur oxidationstalet för aluminium och klor förändras (2p)

c) Är reaktionen en redox-reaktion? (1p)

5. När man blandar vattenlösningar av ammoniak och en syra, tar ammoniakmolekylerna upp protoner och bildar ammoniumjoner. Man säger att ammoniaken neutraliseras syran

a) Skriv en formel för reaktionen mellan ammoniak; NH₃, och salpetersyra, HNO₃.(1)

b) Vilken volym (i milliliter) av 1,00 M NH₃ krävs för att neutralisationen av 0,100 dm³ av en 0,500 M HNO₃ (3p)

6. Du har gjort en spektrofotometrisk analys av en lösning som hade koncentrationen $2,00 \times 10^{-4}$ M av ett visst ämne. När du använde en kyvett med längden 3,00 cm blev absorbansen 0,70. Beräkna den molara absorptionskoefficienten, ϵ . (2p)
7. Skriv elektronformeln (Lewis-strukturen) som visar hur bindningselektronerna fördelar sig på atomerna i Vatten, H_2O . Är molekylen en dipol eller inte? (3p)
8. Följande frågor gäller alkoholer
- Vilken är den funktionella gruppen i en alkohol (1p)
 - Vad kallas denna grupp (1p)
 - Utgå från den allmänna formeln för alkanerna och ange en allmän formel för alkoholerna i den serie som börjar med metanol (1p)

Instruktioner för resterande uppgifter 1. Fullständiga och tydliga UTRÄKNINGAR måste redovisas
2. Ange korrekt antal VÄRDESIFFROR i svaret. Fel leder till avdrag på 0,25 poäng. 3. Ange ENHETEN
i svaret. Fel leder till avdrag på 10% av poängen

9. Du vill framställa koppar(I) sulfid, Cu₂S, och upphettar därför en blandning av 75 g koppar
och 75 g svavel.

a) Skriv formeln för reaktionen (1p)

b) Beräkna massan Cu₂S som maximalt kan bildas (3p)

10. Kol och järn (III) reagerar med varandra enligt reaktionsformeln:

a) Vad är ΔH för reduktionen av 1 mol järn (III) oxid (3p)

b) Är reaktionen endoterm eller exoterm? (1p)

c) Förklara begreppen ΔG, ΔH, T och ΔG i följande uttryck (2p)

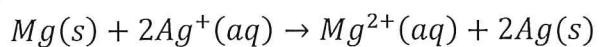
$$\Delta G = \Delta H - T\Delta G$$

11. a) Beräkna volymen saltsyra (i milliliter) med koncentrationen 2,00 M som går åt för att framställa $0,25\text{dm}^3$ HCl som ska ha koncentrationen 0,15M (2p)

c) Beräkna lösningen pH (1p)

12. En behållare på $25,0 \text{ dm}^3$ innehåller 40,0 g syrgas, O_2 . Vilket är gasens tryck när temperaturen är 30°C ? (3p)

13. För en galvanisk cell är cellreaktionen

a) Vilken av metallerna blir pluspol? (1p)

b) Skriv cellschemat (1p)

c) Skriv formlerna för elektrodreaktionerna och för cellreaktionen (1p)

d) Vilket partikelslag är reduktionsmedel och vilket är oxidationsmedel i cellreaktionen? (1p)

14. Komplettera tabellen nedan (4p)

Atomslagets namn	Atomslagets symbol	Antal protoner	Antal elektroner	Antal neutroner	Masstal
Kalium	K	19	19	20	39
Brom				46	
		24			52
			30	38	
				28	48

Formelsamling och tabeller

Patric.nilsson@his.se

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Konstanter

$$N_A = 6,022 \cdot 10^{23} / \text{mol}$$

$$R = 8,31 \text{ N} \cdot \text{m} / \text{mol} \cdot \text{K}$$

$$(J / \text{mol} \cdot \text{K})$$

$$1 \text{ u} = 1,661 \cdot 10^{-27} \text{ kg}$$

Löslig om saltet innehåller:		Olöslig om saltet innehåller:	
NH_4^+ , Li^+ , Na^+ , K^+	NO_3^- , $\text{C}_2\text{H}_3\text{O}_2^-$ (acetat)	men är lösligt med	CO_3^{2-} , S^{2-} , PO_4^{3-} , OH^-
Cl^- , Br^- , I^-		men är inte lösligt med	Ag^+ , Pb^{2+} , Hg_2^{2+}
SO_4^{2-}		men är inte lösligt med	Ba^{2+} , Pb^{2+} , Ca^{2+} , Sr^{2+}

Formler

$$M = m/n$$

$$c = n/V$$

$$m = c \cdot V \cdot M$$

$$c_1 \cdot V_1 = c_2 \cdot V_2$$

$$q = c \cdot m \cdot \Delta T$$

$$\Delta G = \Delta H - T \cdot \Delta S$$

$$pV = nRT$$

$$V = V_m \cdot n$$

$$V_m \text{ vid NTP} = 22,414 \text{ dm}^3 \cdot \text{mol}^{-1}$$

$$V_m \text{ vid } 101,3 \text{ kPa och } 25^\circ\text{C} = 24,5 \text{ dm}^3 \cdot \text{mol}^{-1}$$

$$E = E^\circ_{pluspol} - E^\circ_{minuspol}$$

$$A = \varepsilon \cdot c \cdot I$$

$$\text{pH} = pK_a - \log \frac{c(\text{syra})}{c(\text{bas})}$$

$$\text{H}^+ = K_a \cdot \frac{c(\text{syra})}{c(\text{bas})}$$

Lösning av andragradsekvationer: $ax^2 + bx + c = 0$ ger

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

Alkaner

Metan CH₄

Etan C₂H₆

Propan C₃H₈

Butan C₄H₁₀

Pentan C₅H₁₂

Hexan C₆H₁₄

Heptan C₇H₁₆

Oktan C₈H₁₈

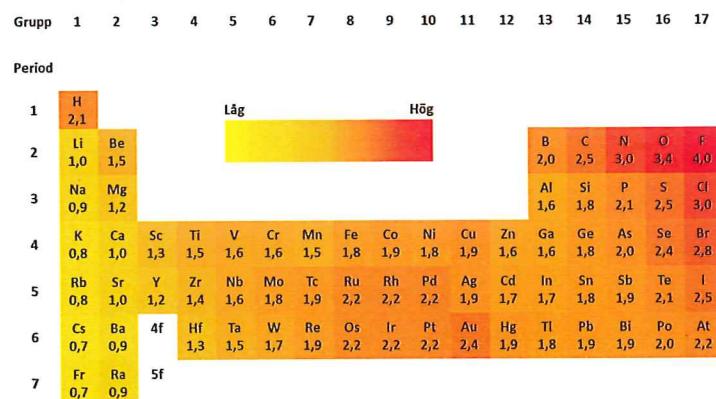
Nonan C₉H₂₀

Dekan C₁₀H₂₂

Normalpotentialer

Oxform + ne ⁻	\rightleftharpoons	Redform	e ^o (V)
$\text{Li}^+(\text{aq}) + e^-$		Li(s)	-3,04
$\text{K}^+(\text{aq}) + e^-$		K(s)	-2,92
$\text{Ca}^{2+}(\text{aq}) + 2e^-$		Ca(s)	-2,76
$\text{Na}^+(\text{aq}) + e^-$		Na(s)	-2,71
$\text{Mg}^{2+}(\text{aq}) + 2e^-$		Mg(s)	-2,38
$\text{Al}^{3+}(\text{aq}) + 3e^-$		Al(s)	-1,66
$2\text{H}_2\text{O(l)} + 2e^-$		$\text{H}_2(\text{g}) + 2\text{OH}^-(\text{aq})$	-0,83
$\text{Zn}^{2+}(\text{aq}) + 2e^-$		Zn(s)	-0,76
$\text{Cr}^{3+}(\text{aq}) + 3e^-$		Cr(s)	-0,74
$\text{Fe}^{2+}(\text{aq}) + 2e^-$		Fe(s)	-0,41
$\text{Cd}^{2+}(\text{aq}) + 2e^-$		Cd(s)	-0,40
$\text{PbSO}_4(\text{s}) + \text{H}^+ + 2e^-$		$\text{Pb(s)} + \text{HSO}_4^-$	-0,36
$\text{Ni}^{2+}(\text{aq}) + 2e^-$		Ni(s)	-0,23
$\text{Sn}^{2+}(\text{aq}) + 2e^-$		Sn(s)	-0,14
$\text{Pb}^{2+}(\text{aq}) + 2e^-$		Pb(s)	-0,13
$\text{Fe}^{3+}(\text{aq}) + 3e^-$		Fe(s)	-0,04
$2\text{H}^+(\text{aq}) + 2e^-$		$\text{H}_2(\text{g})$	0,00
$\text{Cu}^{2+}(\text{aq}) + 2e^-$		Cu(s)	0,34
$\text{O}_2(\text{g}) + 4\text{H}^+(\text{aq}) + 3e^-$		$2\text{H}_2\text{O}$	0,40
$\text{I}_2(\text{s}) + 2e^-$		$2\text{l}^-(\text{aq})$	0,54
$\text{Ag}^+(\text{aq}) + e^-$		Ag(s)	0,80
$\text{NO}_3^-(\text{aq}) + 4\text{H}^+(\text{aq}) + 3e^-$		$\text{NO(g)} + 2\text{H}_2\text{O(l)}$	0,96
$\text{Br}_2(\text{l}) + 2e^-$		$2\text{Br}^-(\text{aq})$	1,07
$\text{O}_2(\text{g}) + 4\text{H}^+(\text{aq}) + 4e^-$		$2\text{H}_2\text{O(l)}$	1,23
$\text{Cl}_2(\text{g}) + 2e^-$		$2\text{Cl}^-(\text{aq})$	1,36
$\text{MnO}_4^-(\text{aq}) + 8\text{H}^+(\text{aq}) + 5e^-$		$\text{Mn}^{2+}(\text{aq}) + 4\text{H}_2\text{O(l)}$	1,49
$\text{Au}^{3+}(\text{aq}) + 3e^-$		Au(s)	1,50
$\text{O}_3(\text{g}) + 2\text{H}^+(\text{aq}) + 2e^-$		$\text{O}_2(\text{g}) + \text{H}_2\text{O(l)}$	2,07
$\text{F}_2(\text{g}) + 2e^-$		$2\text{F}^-(\text{aq})$	2,87

Elektronegativitetsvärden

Elektrokemiska spänningsserien

K, Ba, Ca, Na, Mg, Al, Zn, Fe, Sn, Pb, H, Cu, Hg, Ag, Au, Pt

Löslighetsregler

Elektronegativitet – bindningar

$\Delta > 1,8$ Jonbindning

$\Delta = 1,8\text{--}0,9$ Polär kovalent bindning

$\Delta = 0,9\text{--}0,0$

Övergång polär → svagt polär → rent kovalent bindning

Grundämne	Tecken	Nr	Atom-massa (u)	Iridium	Ir	77	192,22	Polonium	Po	84	208,9824
Aktinium	Ac	89	227,0278					Praseodym	Pr	59	140,9076
Aluminium	Al	13	26,98153					Prometium	Pm	61	146,9151
Americium	Am	95	243,0614					Protaktinium	Pa	91	231,0359
Antimon	Sb	51	121,75					Radium	Ra	88	226,0254
Argon	Ar	18	39,948								
Arsenik	As	33	74,92159								
Astat	At	85	209,9871								
Barium	Ba	56	137,327								
Berkelium	Bk	97	247,0703								
Beryllium	Be	4	9,012182								
Bly	Pb	82	207,2								
Bohrium	Bh	107	262,1229								
Bor	B	5	10,811								
Brom	Br	35	79,904								
Californium	Cf	98	251,0796								
Cerium	Ce	58	140,115								
Cesium	Cs	55	132,9054								
Copernicum	Cn	112	277								
Curium	Cm	96	247,0703								
Darmstadtium	Ds	110	269								
Dubnium	Db	105	262,1138								
Dysprosium	Dy	66	162,5								
Einsteinium	Es	99	252,0829								
Erbium	Er	68	167,26								
Europium	Eu	63	151,965								
Fermium	Fm	100	257,0951								
Flerovium	Fl	114									
Fluor	F	9	18,99840								
Fosfor	P	15	30,97376								
Francium	Fr	87	223,0197								
Gadolinium	Gd	64	157,25								
Gallium	Ga	31	69,723								
Germanium	Ge	32	72,61								
Guld	Au	79	196,9665								
Hafnium	Hf	72	178,49								
Hassium	Hs	108	265								
Helium	He	2	4,002602								
Holmium	Ho	67	164,9303								
Indium	In	49	114,82								
				Iridium	Ir	77	192,22	Polonium	Po	84	208,9824
								Praseodym	Pr	59	140,9076
								Prometium	Pm	61	146,9151
								Protaktinium	Pa	91	231,0359
								Radium	Ra	88	226,0254
				Jod	I	53	126,9044				
				Järn	Fe	26	55,847				
				Kadmium	Cd	48	112,411				
				Kalcium	Ca	20	40,078	Grundämne	Tecken	Nr	Atom-massa (u)
				Kalium	K	19	39,0983	Radon	Rn	86	222,0176
				Kisel	Si	14	28,0855	Rhenium	Re	75	186,207
				Klor	Cl	17	35,4527	Rodium	Rh	45	102,9055
				Kobolt	Co	27	58,9332	Rubidium	Rb	37	85,4678
				Kol	C	6	12,011	Rutenium	Ru	44	101,07
				Koppar	Cu	29	63,546	Rutherfordium	Rf	104	261,1087
				Krom	Cr	24	51,9961	Röntgenium	Rg	111	272
				Krypton	Kr	36	83,8	Samarium	Sm	62	150,36
				Kvicksilver	Hg	80	200,59	Seaborgium	Sg	106	263,1182
				Kväve	N	7	14,00674	Selen	Se	34	78,96
				Lantan	La	57	138,9055	Silver	Ag	47	107,8682
				Lawrencium	Lr	103	260,1053	Skandium	Sc	21	44,95591
				Litium	Li	3	6,941	Strontium	Sr	38	87,62
				Livermorium	Lv	116		Svavel	S	16	32,066
				Lutetium	Lu	71	174,967	Syre	O	8	15,9994
				Magnesium	Mg	12	24,305	Tallium	Tl	81	204,3833
				Mangan	Mn	25	54,93805	Tantal	Ta	73	180,9479
				Medelevium	Md	101	258,0986	Teknetium	Tc	43	98,9063
				Meitnerium	Mt	109	266	Tellur	Te	52	127,6
				Molybden	Mo	42	95,94	Tenn	Sn	50	118,71
				Natrium	Na	11	22,98976	Terbium	Tb	65	158,9253
				Neodym	Nd	60	144,24	Titan	Ti	22	47,88
				Neon	Ne	10	20,1797	Torium	Th	90	232,0381
				Neptunium	Np	93	237,0482	Tulium	Tm	69	168,9342
				Nickel	Ni	28	58,69	Ununoctium	Uuo	118	
				Niob	Nb	41	92,90638	Ununpentium	Uup	115	
				Nobelium	No	102	259,1009	Ununseptrium	Uus	117	
				Osmium	Os	76	190,2	Ununtrium	Uut	113	
				Palladium	Pd	46	106,42	Uran	U	92	238,0289
				Platina	Pt	78	195,08	Vanadin	V	23	50,9415
				Plutonium	Pu	94	244,0642	Vismut	Bi	83	208,9803

Volfram	W	74	183,85
Väte	H	1	1,00794
Xenon	Xe	54	131,29
Ytterbium	Yb	70	173,04
Yttrium	Y	39	88,90585
Zink	Zn	30	65,39
Zirkonium	Zr	40	91,224

Grupp → 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18
 Period ↓

H	1	1,008	Li	2	Be	2												
2	3	6,94	4	9,01														
Na	8	Mg	2	11	12													
	23,0	24,3																
K	8	Ca	2	Sc	2	Ti	2	V	2	Cr	2	Mn	2	Fe	2	Co		
19	8	20	1	21	2	22	10	23	11	24	13	25	12	26	14	27	15	
Rb	8	Sr	2	Y	2	Zr	2	Nb	2	Mo	2	Tc	2	Ru	2	Rh		
37	8	38	18	39	8	40	18	41	18	42	18	43	12	44	15	45	18	
Cs	2	Ba	2	Hf	2	Ta	2	Re	2	Os	2	Ir	2	Au	2	Pt		
55	18	56	18	57-71	72	73	32	74	32	76	32	77	32	79	18	47	18	
Fr	8	Ra	2	Df	2	Db	2	Sg	2	Bh	2	Hs	2	Mt	2	Rg		
87	18	88	18	89-103	104	105	32	106	32	108	18	109	32	110	18	111	18	
La	2	Ce	2	Pr	2	Nd	2	Pm	2	Sm	2	Eu	2	Gd	2	Tb		
57	18	58	18	59	20	60	21	61	22	62	18	63	24	64	18	65	18	
Ac	2	Th	2	Pa	2	U	2	Np	2	Pu	2	Am	2	Cm	2	Bk		
89	18	90	18	91	32	92	32	93	32	94	18	95	32	96	18	97	18	
	227,0	9	232,0	10	231,0	9	238,0	9	237	9	244	8	243	8	247	9	251	8

He	2																
		4,00															
B	2	C	2	N	2	O	2	F	2								
5	6	7	8	7	8	8	8	9	9								
	10,8	12,0	14,0		16,0		19,0		20,2								
Al	2	Si	2	P	2	S	2	Cl	2								
13	14	15	14	15	16	16	17	17	18								
	27,0	28,1	31,0		32,1		35,5		39,9								
Ca	2																
	8	8	8	8	8	8	8	8	8								
	Elektron-	konfiguration															
	20	20															
	Atomnummer																
	40,1																
	Atommasse																

henrik.thilander@his.se